

A „Clean Our Ocean”-hoz
készült plasztikhullám

LONDON, AHOL A KÖRNYEZETTUDATOSSÁGRA NEVELÉS AZ UTCÁN ZAJLIK

Városi legendák helyett műanyag tengerhullám, olajos-hordókból épült „Mastaba” és köhögő maci várt minket az angol fővárosban tett látogatásunkkor.

SZERZŐ: KOZA ANDREA

Napjainkban a Föld lakosságának már több mint a fele városlakó. Az urbanizáció hatására minden héten további egymillió ember költözik városba. A környezetvédelem ezért ma már nemcsak a természetes, hanem az épített környezet védelme is egyben. És bár mindenki zöld és élhető városban szeretne élni, a városlakók vaksága a problémával szemben – fogalmi zavarral élve – „szembetűnő”.

Vitathatatlan, hogy: a környezettudatosság terén van még hova fejlődni. Gyakori kifogás a városokban élők részéről, hogy: „Kevés vagyok a változtatáshoz, mit tehetnék én?” A vállrándítással párosuló kijelentés háttérben sok esetben nem a nemtörődömség – hiszen ki ne szeretne jobb és szebb jövőt a gyermekének? –, hanem sokkal inkább az ismeretek hiánya áll. Annak a tudásnak a hiánya, amivel érthetővé és a hétköznapi életben is alkalmazhatóvá válik egy-egy jó gyakorlat. Ezt ismerte fel Anglia, és illesztette környezettudatosságra nevelő tevékenységébe.

London lakossága jelenleg 9 millió fő körüli. Az előrejelzések szerint ez a szám 2030-ra elérheti a 11 milliót, az agglomerációval nem számolva. Ha valahol, itt igazán szükség van a környezettudatosság fontosságának megértetésére. Íme, néhány példa, amelynek célja a lakosság szemléletformálása!

Az Óceánok Világnapjának 2018-as témájához, a „Clean Our Ocean”-höz kapcsolódva egy hatalmas, hullámokat formáló, plasztikból készült alkotás szembeesíti a problémával a járókelőket. A szőrfőzőt ábrázoló óriásplakát előtt húzódo és egyik oldalán fölé emelkedő plasztikhullám azt az érzetet kelti, hogy menten ráomlik és maga alá temeti az arra járó szemlélőt – vagy a szőrfőzőt. A látvány sokkoló. A cél pedig az, hogy felhívja a figyelmet a tengerekbe kerülő mű-

anyag mennyiségére. Az alkotás alapanyagát két mérföldnyi angliai tengerpartszakaszból gyűjtötték össze.

A másik példát szintén a művészet kínálja. Idén ősszel, október elején a londoni Hyde Parkon átsétálók egy hatalmas bontási munka szemlélői lehetnek. Három hónapig volt a Hyde Park része a London Mastaba. A környezetből kimagasló, a Serpentine tavon úszó, 7506 színes olajshordóból épített, óegyiptomi sírhelyre (masztabára) emlékeztető építmény az amerikai-bolgár művész, Christo új projektje, amelyen 2016-ban kezdett el dolgozni. Az alkotás 20 méter magas, 40 méter hosszú, 30 méter széles, csonka gúla alakú, és 32 horgony tartja. Az egész szobor súlya 600 tonna, és a tó felületének egy százalékát fedi le. Nem a monumentális méretek a döbbenetesek, hanem az a különleges beavatkozási mód, amely a város és a természet találkozását szemlélteti. A művész állítása szerint „ebben a munkában nincsenek üzenetek, mindenkinek meg kell találnia a saját üzenetét”.

A művészi alkotást tiszteletben tartva, sokunknak leginkább az építmény ide nem illősége, a természetes tájba való beavatkozás jutott eszébe. Bár a monstrum éppen bizarrságával vonzotta magára a tekintetet, mégis egyfajta szomorúságot keltett a szemlélőben, az emberi terjeszkedés önzésére hívta fel a figyelmet.

A Serpentine tavon úszó Mastaba

Elhagyva Londont, egy fesztivál környezettudatos nevelési módszerével ismerkedhettünk meg. A minden év júniusában megrendezett Glastonbury Fesztivál már alapításakor, 1970-ben is „zöld” volt, jóval azelőtt, hogy az emberek aggodni kezdtek volna az éghajlatváltozás miatt. Azóta is évenként újabb és újabb figyelemfelkeltéssel próbálja erősíteni a fesztiválozók környezeti elkötelezettségét. Az idei fesztiválon például a természetes vizek védelme került fókuszba. A látogatóknak nem javasolták a talajöntözés speciális esetét, a közterületen történő szükségletvégzést. A „balesetek” elkerülését több mint 1300 vízmentes komposzt-WC szolgálta a helyszínen. Emellett figyelemfelkeltő tájékoztató táb-

lákon is elmagyarázták a talajvízbe, majd onnan a Whitelake folyóba és annak völgyébe kerülő szennyezés környezetre és a vadon élő állatokra gyakorolt negatív hatásait, ami nem mondható elenyészőnek a nagyszámú látogató miatt. (A legutolsó adatok szerint 2016-ban 135 000 jegyet értékesítettek az ötnapos fesztiválra.) Mindezek mellett, hogy minél több figyelem terelődjön a mellék-helyiségekre és ezáltal a szennyvizekre, felállítottak egy „Toilette for Dreams” illemhelyet is – porcelántrónnal.

Délnyugat-Angliából visszatérve London nyüzsgő köztereire, újabb környezettudatos szemléletre nevelő projektbe futottunk bele.

A látvány elsőre kissé megdöbbentő, sőt sokkoló volt. London legszennyezettebb utcáin lámpaoszlopra rögzített plüssmacikkal szembesültünk. Alattuk kisebb csokrokba virágokat rendeztek el, egyfajta közúti emlékhelyet hozva létre. Ezek az emlékhelyek azonban nem a metropolisz utcáin balesetben elhunytakra hívták fel a figyelmet, hanem a közlekedésnél jóval több, 40-szer annyi halálesetet okozó városi légszennyezettségre.

Oszlopra rögzített Toxic Toby

A Toxic Toby névre keresztelt macinak csak a külseje idézi kedves módon a gyermekkorunkat. Egy animatronikus medvéről lévén szó, a belseje komoly technológiai fejlesztést rejt. A Breezo-Meter levegőminőséggel foglalkozó szakembereinek köszönhetően a maci valós idejű adatokat szolgáltat a légszennye-

zetségről. Sőt az érzékeléssel egy időben automatikusan üzenetet (tweeteket) küld a helyi képviselőknek. A mérések idején az utcán sétáló mindössze annyit tapasztal, hogy Toby a szája elé emeli kis mancsát, és köhög. Ebből tudható, hogy a szennyezés veszélyes szintre került, a maci mozgása hívja fel a járókelők figyelmét a légszennyezettség mértékére.

A BreezoMeter szakembereivel a McCann London reklámügynökség fo-

gott össze a láthatatlan légszennyezettséggel kapcsolatos tudatosság növelése érdekében.

Az óriásplakáton plasztikhullámok között szörföző, aki kaszkadőrre emlékeztetve küzd a tengereket, óceánokat ellepő műanyagáradat ellen, ugyanolyan döbbenetes erejű, mint a Hyde Parkban

elhelyezett London Mastaba. Ez utóbbi a Serpentine tó vízeről visszatükröződő és változó színeivel leginkább egy absztrakta festményként lebegett London belvárosában. A Glastonbury Fesztivál WC-i és Toxic Toby pedig a jövőt előrevetítve ötvözi a technológiai fejlődést és az érzelmi hatást.

A felsorolt példákban levonva a konklúziót, kijelenthető, hogy 2018-ban a környezettudatos életmódra ösztönzéshez már közel sem elegendő egy-egy szelektív hulladékgyűjtő elhelyezése az utcákon. Figyelemfelkeltő koncepcióra, professzionális megvalósításra van szükség, amely amellet, hogy elgondolkodtató, magunkénak érezve a problémát, érzelmi azonosulást is kivált belőlünk. Az angliai, londoni kezdeményezések éppen ezért érnek cél: észrevétlenül nevelnek környezettudatosságra.

